

erausfonnt, datt et tatsächlech nach d'Méiglechkeet gëtt, fir Clause-de-valeuren an d'Kontrakter ze schreiwen. De Legislatioun deemoos huet gesot, datt u sech eng Indexatioun net gewünscht wär – dat steet am Commentaire des articles –, mee am Artikel selwer, zu menger grousser Surprise, stoung dran, datt eng Clause de valeur eréischt ongëlteg gëtt ab där éischter Period no der Denonciatioun vum Locataire.

Dat heescht: Mir wëssen alleguerten, mir sinn an enger prekärer Wunnengssituatioun, d'Leit ënnerschreiwen e Bail à usage d'habitation, fir iwwerhaapt emol en Daach iwwert dem Kapp ze hunn, akzeptéieren eventuell bei der Signature, datt se eng Indexatioun an deem Kontrakt stoen hunn, wuel wëssend – oder och net wëssend –, datt déi Indexatioun u sech illegal ass. An eréischt wa se dann drop opmierksam ginn, datt se u sech kënnen déi Clause de valeur denoncieren, gëllt et da fir déi nächst Period vum hirem Kontrakt. Wat, jee nodeem, wéi de Kontrakt opgestallt ass, nach eng Kéier eng ganz gutt Zäitche ka sinn.

Et si ganz kleng Ännerungen un engem Gesetz, souwuel am Code civil, also deen Artikel bäisesetzen, deen d'Indexatioun grondsätzlech géif verbidden. An eng zweet wär eeben déi Fro vun der Denonciatioun ze sträichen am Gesetz vum 2006 iwwert d'Bails à usage d'habitation, fir et esou eeben ze maachen, datt d'office all Indexatioun vum engem Bail à usage d'habitation verbuede wär! Kee Besoin méi fir eng Denonciatioun, kee Besoin méi, fir déi nächst Period ofzewarten. Nee, mir als Chamber géife kloer soen, wa mer déi heite Proposition de loi géife stëmmen, datt eng Indexatioun vu Loyere verbuede gëtt, datt dat net an d'Tut kënn.

Ech mengen, datt dat och am Interêt vun all eisen anere steierleche Moossnamen ass, déi mer am Kader vu Bailleure maachen.

An da vläicht eng aner Remark: Wéi mer dat Ganz he nogekuckt hunn, ass eis nach eppes opgefall, an dat ass, datt de Fonds du logement haut en Deel vu sengem Loyer direkt indexéiert. De Fonds du logement, dee grad fir déi prekärste Leit Wunnengen zur Verfügung stellt, deen hält dee Moment, wann eng Indextranche kënnt, direkt en Deel vun där Indextranche erëm zrëck iwwer eng Erhéijung vun de Loyereren!

Dat si vläicht just e puer Euro. Fir jiddweree vun eis heibanne klénkt dat no e puer Euro. Dat ass ee gutt Mëttegiessen. Dat ass vläicht fir Verschiddener och just den Aperitif oder den Digestif. Mee a Wierklechkeet ass dat fir déi Leit, déi do betraff sinn, wann dat 30 Euro sinn de Mount méi, fatzeg vill Geld! A se wëssen net, wou se déi um Enn vum Mount solle fannen.

An ech mengen, dat heiten ass elo en éischte Schrëtt, fir et generell ze verbidden. Mee ech mengen, datt mer och nach eng Kéier ..., an dat ass leider e Règlement grand-ducal, wou d'Chamber also net kann d'Ännerung maachen, mee dofir da mäin Appell un déi dräi Ministeren, déi zwou Ministreschen an deen ee Minister, déi nach vis-à-vis vu mer sëtzen: Kuckt Iech de Règlement grand-ducal vum Fonds du logement nach eng Kéier un! Kuckt Iech un, wat do wierklech geschitt mat de Leit, déi eng Indexatioun vun hirem Loyer hunn, an iwwerleet Iech, ob dat nach zäitgeméis ass an där Wunnsituatioun, déi mer haut hunn.

Här President, ech iwwerreechen Iech meng Proposition de loi.

Merci!

8008 – Proposition de loi portant sur l'interdiction de l'indexation des prix du loyer et modifiant la loi modifiée du

21 septembre 2006 sur le bail à usage d'habitation et modifiant certaines dispositions du Code civil

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Clement.

M. Marc Goergen (Piraten) | Ganz gutt!

5. 7886 – Projet de loi :

1° modifiant : a) le Code civil ; b) la loi communale modifiée du 13 décembre 1988 ;

2° abrogeant la loi modifiée du 24 juin 2020 concernant la célébration du mariage dans un édifice communal autre que la maison communale dans le cadre de la lutte contre la pandémie Covid-19

M. Fernand Etgen, Président | Mir kommen elo zum nächste Punkt vum Ordre du jour, dem Projet de loi 7886 iwwert d'Bestietnis an engem anere Gemengegebaai wéi dem Gemengenhais. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här Dan Biancalana.

Rapport de la Commission des Affaires intérieures et de l'Égalité entre les femmes et les hommes et de la Commission de la Justice

M. Dan Biancalana (LSAP), rapporteur | Merci, Här President. Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, de Gesetzesprojet, iwwert dee mer haut befannen, dee mer haut ofstëmmen am Kader vun der Zeelebratioun vum Bestietnis, proposéiert am Prinzip zwou Verännerungen.

Engersäits soll et an Zukunft méiglech sinn, d'zivil Bestietnis respektiv d'Receptioun vum Pacs an engem anere Gebai wéi dem Gemengenhais ofzehalen. Anerersäits sollen d'Bestëmmunge geännert ginn, wéi den Officier de l'état civil ersat gëtt respektiv wéi seng Fonctioun kënnen delegéiert ginn.

Wat deen éischte Punkt ugeet, esou besteet am Moment eng änlech Reegelung. Am Kontext vun der Pandemie existéiert zanter dem 24. Juni 2020 e Gesetz, dat erlaabt, zivil Bestietnisser an engem anere Gebai wéi an der Gemeng ofzehalen. Den Hannergrond dovunner war, dass net all Gemenge Raimlechkeeten hunn, déi gëeegent waren, fir déi sanitär Moossname kënnen anzehalen, an et sollt trotzdeem erméiglecht ginn, dass Famill a Frënn bei engem offiziellen Akt konnten derbäi sinn.

37 Gemengen hunn dës Ausnamereegelung genotzt an och domadder positiv Erfahrung gemaach. Dat ass och ganz gutt esou.

De Projet de loi, deen hei virläit, schafft d'Gesetz vum 24. Juni 2020 of an e moderniséiert awer d'Reegele ronderëm d'zivil Bestietnis. Et ass u sech eng kleng Adaptatioun, déi awer de Verännerungen an eiser Gesellschaft Rechnung dréit. Ëmmer méi Leit verzichten op eng reliés Zeremonie. Ëmsou méi wichteg ass et, fir dass deen Akt op der Gemeng e festleche Charakter huet an dass hir Famill a Frënn dorunner kënnen deelhuefen. Et ass jo schliesslech net nëmmen e schéinen, mee och e wichtige Moment an hirem Liewen.

Et gëtt a ville Gemenge Gebaier, déi ee ganz flotten a gebürende Kader fir esou eng Zeremonie bidde kënnen. An deem Sënn erméiglecht dat neit Gesetz och eng gewësse Flexibilität.

Bis elo war et ausserhalb vun der Pandemie jo just an extremen Noutfäll méiglech, d'Leit enzwousch anescht wéi op der Gemeng ze bestueden, beispillsweis wann ee vun den zukünftege Partner um Stierwe louch. An esou Fäll huet dann de Procureur d'État eng

besonnesch Geneemegung missen ausstellen, fir dat kënnen ze maachen.

Bon, eis Nopeschlänner, Frankräich an d'Belsch, hunn hir jeeweileg Gesetzgeebungen an där Fro schonn ugepasst. A mir zéien dann haut no.

Et ass also un der Zäit, dass mir de Gemengen zu Lëtzebuerg och an deem Kader e bësse méi Fräiraum an och e bësse méi Autonomie loosse.

Wa mir dëst Gesetz stëmmen, da kann an Zukunft de Gemengerot Gebaier designéieren, déi nieft der Gemeng kënnen fir zivil Bestietnisser genotzt ginn. Dës Gebaier mussen eng Rei Krittären erfëllen, fir dass och an Zukunft séchergestallt ass, dass den öffentlechen Akt ka mat där néideger Dignitéit ofgehal ginn.

D'Gebai muss dem Staat, engem Établissement public oder der Gemeng gehéieren a fir e Service public genotzt ginn. De Proprietär vum Gebai muss säin Accord ginn, fir dass kënnen Zeremonien och do ofgehal ginn. Et muss sech um Territoire vun der Gemeng befannen, déi den zivilen Mariage akteiert. Et muss sech ëm eng neutral Plaz handelen, déi eng feierlech an och eng öffentlech Zeremonie erméiglecht. An ech mengen, och dat war Bestanddeel vun Diskussiounen, déi mer an der Kommissioun haten.

Och muss garantéiert sinn, dass den Officier de l'état civil seng Fonctioun op där Plaz och korrekt ausübe kann.

Wat den Officier de l'état civil ugeet, esou gëtt den Artikel 69 aus dem Gemengesetz licht ëmformuléiert, fir méi kloer ze trennen tëschent der Dispositioun, déi besetzt, dass de Buergermeeschter dës Fonctioun erfëllt, an de Modalitéiten, wéi en an där Fonctioun och kann ersat ginn.

Et kënnt ausserdeem en neien Artikel 69bis bäi, deen et dem Buergermeeschter erlaabt, sech am Fall vun engem Bestietnis oder Pacs vun engem Schäffen oder Conseiller ersetzen ze loosse, ouni den Ordre des nominations mussen ze berücksichtegen.

Woubäi mer jo awer och wëssen, dass dëst schonn eng gängeg Praxis awer ass an enger ganzer Rei Gemengen. Och dat gëtt hei erëm e bësse méi Flexibilität. Et kënnt jo oft vir, dass emol eng Koppel zu engem Schäffen oder Conseiller och eng perséinlech Relatioun huet a sech am léifste vun där Persoun bestuede wëllt loosse. An am Rame vun den Disponibilitéiten vun de Mandatsträger wäert et deemno och méi licht sinn, dës Demanden kënnen nozekommen.

Wat d'Avis betrëfft, esou gouf et virun allem punktuell Remarken, deene bei den Amendementer zum Deel Rechnung gedroe gouf.

De Staatsrot gesäit am Projet de loi eng grondleeënd Verännerung an der Approche, wat d'Zeelebratioun vum Bestietnis ugeet. En ënnersträicht awer och, dass et sech heibäi ëm eng Upassung un d'Realitéiten an der Gesellschaft vun haut handelt, an dofir ass en och um Prinzip hier mat deenen Ännerungen d'accord.

D'Aarbechten an der Kommissioun: Jo, d'Inneministesch an d'Justizministesch hunn dës Gesetzesprojet iwwert d'Zeelebratioun vum Bestietnis ausserhalb vum Gemengenhais de 16. September 2021 zesummen deposéiert. De Staatsrot huet säin Avis dozou den 30. November 2021 ofginn. Den 10. Februar 2022 huet d'Regierung Amendementer gemaach, déi de Staatsrot den 8. März aviséiert huet.

Weider Avis vum Bezierksgeriicht vu Lëtzebuerg a vun Dikrech sinn och ofgi ginn. An och de Syvicol huet en Avis ofginn.

De Projet gouf an enger gemeinsamer Sëtzung vun der Interieurskommissioun an der Justizkommissioun

den 30. März von der zuständigen Ministerin präsentiert. An der selbigen Sitzung gab der Anwalt des Staatsrats eine Analyse und einen Bericht ab. Die beiden Kommissionen haben den Bericht am 4. Mai 2022 genehmigt.

Am 1. Juni von der LSAP wird beschlossen, dass der Dienst der Zivilstandesämter, die Ehen an einem Ort durchführen, wie die Bestätigung, die Ehe von einer Partnerschaft, aber auch die Begräbnisse, nicht dem juristischen Stand, sondern dem sozialen Funktion entsprechen. Zeremonien markieren die Lebenslauf eines Menschen. An einer Gesellschaft, die immer mehr säkular wird, ist es wichtig, dass nicht die religiösen Feiern und die Ehen bestehen, für den Moment mit der niedrigeren Feierlichkeit an Würde abgeben. An der Gemeinde können und sollen die Beiträge dazu leisten, brauchen wir dafür den Raum und die Autonomie, für können es unsere lokale Gebietskörperschaften Rechnung zu legen.

An diesem Sonntag begrüßt die LSAP das Projekt der loi a mir gi selbstverständlich und den Accord heizou.

Ech soen Ich Merci.

M. Fernand Etgen, Président | Merci dem Herr Reporter Dan Biancalana.

An als ich Riedner ass den honorablen Herr Gilles Roth abgeben. Herr Roth, Dir hüt d'Wuert.

Discussion générale

M. Gilles Roth (CSV) | Merci, Herr Präsident. Der Damm an der Häre, für d'ich will ich dem Dan Biancalana, dem Präsident an dem dem Rapporteur von der Interkommission, villmols Merci soe für sei Rapport.

Ech soe ganz eierlich: Mir haben diese Gesetzesprojekt die letzten Dorschdege, also von zwei Dege, relativ lang an der Fraktion diskutiert. Mir haben diskutiert, weil es bei denen 21 Mitglieder von einer Fraktion unterschiedliche Meinungen zu diesem Projekt gab.

Engersäits ass et esou gewischt, dass es gesot huet: „Mee et muss enger gesellschaftlicher Realität Rechnung droen! Et muss es mam Fortschritt virgehen an et ass nun eomal e Fakt, dass immer mehr Bestätigungen an enger Kirche sinn. Der Realität muss es Rechnung droen.“ An der für war die Meinung, dass es gesot huet: „Mee da soll es auch eine Leit, die die freie Wahl haben, eine richtige Zeremonie garantieren!“

Die richtige Zeremonie, megen es, kann an eine meesche Gemeindegemeinschaften ... an der hüt d'Gemeinen iwwer die letzten Joren, Joerzente vill Effort gemacht a si hüt flott Bestätigungsraum nicht dem traditionellen Bürgermeistersbüro, wou nach von zwanzig Joren und op mager Gemein d'Leit bestuet gi sinn, agericht. Es sinn an der Gemeinen, die wollen den Effort machen, weil es ganz einfach net d'Möglichkeit haben, an der Raimlichkeit von der Maison communale – der wou jo eigentlich dem Code civil no soll d'Bestätigung der Moment abgeben – die richtige Raimlichkeit zu amenagieren.

An der für ass es auch die Möglichkeit, die diese Projekt der loi begrüßt huet an der afiert, zurückbehalt, weil es bei jo net ein Unikum zu Lëtzebuerg ass, mee weil es an der Belsch an der Frankreich – an der ass jo an dem Rapport von dem Projekt der loi und aufgelöst – die Möglichkeit schonns besteht.

Den an der Point de vue, der Damm an der Häre, der war der für es soen: „Et muss es d'Würde von dem Acte civil mariage heichen! Et muss es der Institution von dem Mariage Rechnung droen!“ An

der ass es die Institution, die geht et schon iwwer 200 Joren bei es am Code civil a contrairement zu ganz villen Institutionen ass die hee eigentlich ganz weinigen geñert ginn. Der Einzelt, der richtig geñert gub, der ass, dass 2014 – iwwer es und der Zustimmung von der CSV – der Mariage enner gleichgeschlechtliche Partner agefueert ginn ass. Mee der d'Zelebration von Mariage ubelaugt, ass zu Lëtzebuerg megen Wissens ganz, ganz weinigen emgeñert ginn. Der Publikation am Reider steet schonns iwwer 200 Joren do.

Der Mariage strukturiert eigentlich der gesellschaftliche Liewen zu Lëtzebuerg, weil es spilt op zivilen Plang mit Rechter a Pflicht vis-à-vis von denen zwei Ehepartner, der spilt um Niveau von dem Erbschaftsrecht, et spilt um Niveau von der Steuern an et spilt es um Niveau von der Sécurité sociale, zum Beispill an der Krankenversicherung, zum Beispill um Niveau von der Pension.

An der für war der Wunsch von enger Rei von onsen Deputierten, dass es gesot hüt: „Mir hätte gären, dass der Akt von Bestätigung net als Folklor ofdrift an der der für der Bürgermeisters“, oder wien es immer, weil es geht jo es auch ausweit, „net eigentlich zum Zeremonienmeister geht enner der Fuchtel von enger privater Feier!“

An aus dem Grund deele mer als Fraktion und den Avis von dem Syvicol, dem Verbund von onse Bürgermeistern a Gemeinverantwortung, die esch es favorabel für diese Projekt ausschützen. Mir sinn awer der Meinung – an der soen es grad esou kloer am Nimm von einer Fraktion –, dass es der Projekt der loi, den es gutt Möglichkeit vorgibt, für dass es op anere Plätze wie an der Maison communale ka bestuet ginn, dass es der begründet.

Mee für es es awer grad esou kloer, dass es net ein Heischaukele geht an enger Gemein, dass es ein x Plätze fñnt an op x Dierfer ..., weil es der ass jo es auch Möglichkeit, die besteht, dass es an all einzeler Uertschaft von enger Gemein esou es Plaz vorgibt. Es es eiser Meinung no es net gutt, wann es geif e geigesäitigt Heischaukele ginn zwischend der enger an der anerer Gemein, für immer die originale Plaz es fannen.

An der für soll es die Möglichkeit hee wouherhelen. Mee es megen, es der d'Responsabilitéit von der Gemeinconseillern, die jo am Endeffekt driwwer ofstemen, ob a wou an enger Gemein nach zusätzlich zu der Maison communale ka bestuet ginn, für dass es restriktiv gekuckt geht.

No eine Bemerkungen, der Damm an der Häre, ginn es dann d'Zustimmung zu diesem Projekt von der CSV-Fraktion.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmols, Herr Roth. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorablen Herr Pim Knaff. Herr Knaff, Dir hüt d'Wuert.

M. Pim Knaff (DP) | Herr Präsident, leif Kolleginnen a Kollegen, es Hochzeitsdag kann nach esou gutt geplant, es Brautkoppel nach esou schéi gekleert an der d'Gäsch esou monter an noeneegemacht sinn, wie es wollen, es Salle der mariage bleibt awer just am Fong e Gemeinraum: oft net ganz grous, eventuell e bessen almoudeesch an der d'Jore komm, steif, enk, an ausser es huet es Glück, ass die Person, die es soll bestueden, es nach es Unbekannten. Also net wirklich der Kader, an dem es esch als Koppel Fidelitéit an eiweg Léift willt schwieren!

Traditionen haben zu all Zeit an Epoch hiren Ursprung an hire Grund. Es Hochzeit war nach immer

e ganz feierlich Eventement, ma awer es seriö. Früer war es den Iwwergang an ein eegestänneg Lieben. Es ass es bei den Eltern heraus – a mam Partner oder der Partnerin an es ege Wunneng erageplñert, für dann der den eegene Stot es grennen.

Hautdesdaags sinn des Traditionen an eine Region e grösstendeils iwwerlieft. Der Koppel kenne esch scho mei lang a wunnen esch schon oft zesammen. Der Hochzeit ass a bleibt awer immer nach der grouse Schrat, den es diesen zwei Menschen erlaubt, hier Band für der Eiwegkeit es knäppen an domat der Léift, die es für den aneren empfñnt, zum Ausdruck es bringe vis-à-vis vunen an es vis-à-vis von der Familie, der Frñn a Kollegen an der Gemeinschaft.

Es ass nach immer e wichtigen Akt an e grouse Schrat, den die zwei Partner hee mateneen helen. E relativ seriö Kader bleibt also weiterhin ubrecht, natierlich es well ein d'Würde an der Feierlichkeit von dem Akt willt erhalten.

An awer: Der Zeiten hüt esch geñert an es der heich Zeit ginn, der Schleier von denen alen Traditionen weiter es lüften. An der Pandemie hüt d'Hochzeitsfeiern ausserhalb von der Salle der mariage als Noutlösung scho muss stattfinden an es huet es positiv Erfahrung konnte machen. Des positiv Erfahrung wille mer bäibehalten, es für der Zukunft.

Es Hochzeit ass e Familienfest a virun allem oft e ganz emotionalt Fest, wou der Frñn an der Familie zesammekommen, für es feiern an der Teil von diesem wichtige Moment am Liewe von der Koppel es sinn. Hee sief es gesot, dass vill Koppeln net mei an der Kirche feiern. Die zivil Trauung ass domat also den eenezegen, den Hauptteil von der Feier. Weisou also net den zivilen Akt von der Hochzeitsfeier mit enger Festlichkeit verbannen?

An der an enger deementsprechend festliche Kader, den ein einzelne Raum an enger Gemeinhaus net immer ka garantieren. An da muss es auch möglich sinn, dass jidereen, den invitiert ass, esch es kann der bedeelen, an net dass der Familie eventuell bannen am Gemengesall dierf setzen, der Frñn a Kollegen – „la famille du cœur“ – dann awer muss bausee werden an net un der Zeremonie können deelhelen.

Hautdesdaags wñschen der Menschen esch Flexibilität. Der Plaz, wou es esch der d'Wuert ginn, soll es usprechen. Si solle esch der wuelfüllen. Eventuell hüt es es Erñnung von des Plaz, eppes der es es zusammen erlieft hüt, oder vlñcht huet der Plaz für es es besonnesch Bedeutung.

Traditionen si wichtig, ma mir dierfen es awer net selber mit ale Gesetze am Wee stoen! Mat all Zeit kommen es nei Traditionen an eine gñlt es, es es an Zukunft nozkommen.

Es Hochzeit ass haut net mei just es administrativen Akt. Es modern Hochzeit ass repräsentativ für der Koppel an der gemeinsam Zeit zesammen, die, die scho war, an der, die nach wärt an Zukunft op si zoukommen. Es ass es der Geleeenheit, hire speziellen Dag esou es gestalten, wie si es für immer an Erñnung wollen halen.

Am Verglach zu der Feiere bannent dem Gemeinhaus ass es eigentlich für jidereen mei es schéin Erfahrung. Wou der Hochzeitsgesellschaft bis es es an enger Raum zesammesou, schéi brav an enger Rei, firwat net haut am Gemeinclass oder am Park? Es Gemeinen uechert der Land hüt schéi Plazen. A firwat soll ein die net notzen, für grad der schéinsten Dag aus dem Liewe von enger Koppel nach mei schéin es machen?

Als DP ass es es immens wichtig, der Menschen des Freiheit es looszen. Es Hochzeitsdag ass für all Koppel

mat ee vun deene wichtigsten Deeg an hirem gemeinsamen Liewen. Als DP könne mir eis nümme freeën, dass et fir d'Koppelen elo méiglech gëtt, dësen, hiren Dag no hire perséinleche Virstellungen individuell ze gestalten.

Zum Schluss géif ech nach dem Rapporteur Merci soe fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport. Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren a ginn heimat den Accord vun der Fraktioun vun der Demokratescher Partei.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools Här Knaff. An den nächsten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här François Benoy. Här Benoy, Dir hutt d'Wuert.

M. François Benoy (déi gréng) | Här President, Dir Dammen an Hären, mat deem Gesetzesprojet hei féiere mer d'Moderniséierung bei der Duerchféierung vun den Hochzäiten an och de Pacs-Feieren an. Mir schafe méi Flexibilitéit bei der Plaz, wou se kënnen stattfannen, an och an dem Punkt, wien d'Zeremonie kann duerchféieren. Mir droen domat enger gesellschaftlecher Realitéit Rechnung a kommen och den Erwaardunge vun de Leit dobaussen no, déi sech bestueden oder och pacse wëllen, fir dass mer zäitgeméis Antwerten op hir individuell Besoine fannen.

De Gemengerot kann hei decidéieren, op wat fir enge Plazen d'Hochzäit iwwerall ka stattfannen. Nieft der Gemeng kann dat op historiesche Plaze sinn. Dat kann och a Centre-culturellen, Festsäll, öffentleche Schlässer an och Parke sinn. An de Buergermeeschter kritt et och méi einfach gemaach, fir déi Missioun weiderzedelegéieren. Dat heescht: Et ginn hei wierklech Méiglechekeete geschaf, fir dem Wonsch vun der Koppel besser Rechnung ze droen an och den individuelle Besoinen, déi déi verschidde Leit hunn.

Ech wëll och nach eng Kéier kloer soen, dass mer eis jo heimadde wierklech am Kader vun der Mengengautonomie entwéckelen. Dat heescht: All Gemengerot ass hei souverän ze decidéieren, wat e wëllt maachen. Ech mengen och, dass et do dann ëmmer nach eng Decisioun ass vun deene Leit, déi d'Soen an der Gemeng hunn, fir déi Decisioun ze huelen, a fäerten och dofir eigentlech net, dass et do kéint zu engem Drock tëscht de Gemenge kommen. A wann deen dann do ass, dann ass dat eng natierlech Konkurrenz, grad wéi och bei villen anere Servicer d'Gemenge gefuerdert sinn, och emol op den Noper ze kucken, wéi deen et mécht. A vläicht mécht d'Nopeschgemeng et besser an da sinn ech e bësse motivéiert, et och a menger eegener Gemeng besser ze maachen.

Dat, wat mer während der Pandemie och als Noutléisung haten an e Provisoire ass, gëtt haut also eng endgültig Ännerung. Ech hat selwer d'Éier, wann ech richtig gezielt hunn, véiermol bei deem heite Punkt Rapporteur ze sinn, an ech wëll dofir dann dem Dan Biancalana och felicitàiere fir säi ganz gudden mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Ech hat a mengem leschte Rapport geschriwwen, dass 60 Gemenge vun deenen Dispositiounen profitéiert hunn. An ech hunn elo am Rapport vum Dan Biancalana just nach vu 37 Gemenge gelies. Ech wollt dofir d'Ministesch froen, ob da meng Interpretatioun richtig ass, dass bei deene leschte Gesetzter am Fong manner Gemengen dunn dovun profitéiert hunn.

A gläichzäiteg steet jo och am Rapport, dass d'Gemengen awer allgemeng eng ganz positiv Erfahrung dermat gemaach hunn. Dat heescht, ech géif mech freeën, wann d'Ministesch eis nach e puer Explikatiounen kéint dozou ginn. A gläichzäiteg hoffen ech

natierlech, dass am Interessi vun onse Bierger an de Koppelen an Zukunft nach méi Gemengen heivunner wäerte Gebrauch maachen.

Dat Ganzt geet awer eigentlech net op en Zoufall vun der Pandemie zrëck, mee et war och am Koalitiounsaccord vun der Majoritéit scho virgesinn. Nämlech, dass mer d'Moderniséierung bei den Zeremonië kréien. Am Koalitiounsaccord steet engersäits vun den Hochzäiten, awer anersäits och vun de Begrëfnisse, dass och déi Legislatiounen géife moderniséiert ginn, dass d'Texter do generell géifen iwwerkuckt ginn.

An dofir wollt ech och do profitéieren, fir d'Regierung ze froen, wéi se mat dem Iwwerschaffen oder mat dem Iwwerkucke vun deenen Texter virukënt a wat do vläicht geplangt ass?

Duerch d'Sekulariséierung wüsst natierlech d'Demande fir Zeremonien ausserhalb vun dem reliéisen Kontext. A mat deem heite Gesetz gi mer also eng wichteg Äntwert drop a mir kommen domadder och enger Demande an der Populatioun entgéint.

Et gëtt awer nach ganz vill aner Zeremonien, bei deenen trotzdeem de Besoin an der Populatioun do ass, och wann d'Kierch se manner iwwerhëlt. Ech soe lo mol: de Rôle vum Pätter a vun der Giedel, also dat, wat traditionell bei enger Daf akteiert ginn ass – och vill Leit, déi keng Daf maachen, schwätze sech awer derfir aus, hirem Kand e Pätter oder eng Giedel zouzeschreiwen –, den Iwwergang an d'Erwuessenenalter an natierlech d'Partnerschaftsfeieren an och den Doud.

Et muss een awer soen, dass natierlech déi zivill Acteuren net déi Erfahrung hunn an och net onbedéngt déi Moyenen hunn, wéi d'Kierch se iwwer Joerzëngten, Joerhonnerten an nach driwwer eraus opgebaut huet. An dofir ass dat, mengen ech, wierklech en Challenge fir ons Gesellschaft, dee mer mussen ugoen. An d'Fro stellt sech wierklech, wien dee Rôle och an der Zukunft iwwerhëlt. Ass dat de Staat oder ass dat vläicht och éischter d'Zivilgesellschaft?

D'öffentlech Hand, menge mir, huet do ganz sécher en Deel ze iwwerhuelen. An dësen Text, dee gëtt och dorobber Äntwerten. Dee Wee musse mer natierlech och weiderentwéckelen, fir eeben déi richteg Äntwerten ze fannen op d'Besoinen, déi et an onser Populatioun gëtt. Ech denken do zum Beispill och drun, dass déi Gewalt nach kéinte besser forméiert ginn och dorop, fir déi Zeremonien ze halen, sief et bei Bestietnisse, awer och bei Begrëfnisse. A vläicht gedenkt d'Ministesch och do, de Gemengen oder den Eluen eng Hand ze reechen, fir hinnen ze hëllefen, dee Rôle, dee méi grouss an nächster Zäit gëtt, nach besser ze iwwerhuelen.

Eng aner Fro, déi sech natierlech stellt, ass déi vun de Raimlechekeeten iwwert dat, wat mer elo mat deem heiten Text maachen, eraus. Wéi gesot, ech hu virdru ganz vill Beispiller genannt vu verschiddene Feieren, wou et e gesellschaftleche Besoin gëtt, an ech mengen, dass och do an Zukunft d'Gemengen natierlech gefuerdert sinn, fir Äntwerten ze ginn op déi gesellschaftlech Besoinen.

Dat heiten ass e ganz wichteg Gesetz, am Sënn dass mer enger gesellschaftlecher Verännerung Rechnung droen. Hei maache mer et am Sënn vun enger Moderniséierung bei den Hochzäiten. Dat selwecht maache mer och a mussen mer och op anere Plaze maachen. An dofir ginn ech ganz gären a mat grousser Freed den Accord vun der grénger Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Benoy. An da wier et um honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech wëll mech kuerzfaassen. Ech wëll fir unzefänken dem Här Dan Biancalana en häerzleche Merci soe fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport. Ech mengen, dat meescht ass vu menger Virriedner gesot ginn. Et huet kee Wäert, fir dat alles ze widderhuelen.

Mee ech wëll awer op zwee Punkten opmierksam maachen, déi ech elo nach net héieren hunn. Deen ee Punkt ass: Et misst menger Meinung no selbstverständlech sinn, d'Hochzäite ware bis elo gratis an dat misst jo och gratis bleiwen, egal a wat fir engem Raum datt elo an Zukunft dës Zeremonie gehale gëtt.

An dann deen zweete Punkt, an dat hunn ech elo déi Deeg festgestallt, wéi ech d'Gesetz nach eng Kéier nogelies hunn: Et steet am Fong geholl a kengem Punkt, dass ee Raum um Mengengenterritoire soll barrièrefräi sinn. Dat wëllt soen: rollstullgerecht. Ech hunn et net fonnt. Et ka sinn, dass et iergendwou steet, mee ech mengen, et wier awer eng Recommandatioun un d'Gemengen: Wa se schonn nei Raim festlee fir hir Zeremonië vun der Hochzäit, dass se op d'mannst ee Raum deene Leit zur Verfügung stellen, déi op e Rollstull ugewise sinn. Ech mengen, dat wier eng gutt Saach. Ech hunn et néierens gelies, mee ech hoffen, dass et Friichten dréit.

An ech géif Iech da Merci soe fir Är Opmierksamkeet.

Une voix | Très bien!

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Engelen. An da wier et un där honorabelen Madamm Myriam Cecchetti. Madamm Cecchetti, Dir hutt d'Wuert.

Mme Myriam Cecchetti (déi Lénk) | Merci, Här President. Ech maachen et och ganz kuerz. Als Alleréisch emol dem Rapporteur villmools merci fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport.

Mir begrëssen natierlech dës Projet de loi a mir wäerten deen och matstëmmen, obscho mir zwee Punkten hunn, bei deene mer frou gewiescht wieren, wann et e bësse méi wäit gaange wär.

Dat ass als Éischt emol dat, wat d'Gebaier ugeet. Do hätte mir et begrësst, wann och Lokaler, déi net a Mengengen- oder Staatsbesëtzt sinn, kéinten – d'Betounung läit op „kéinten!“ – mat consideréiert ginn. Well wann et Reegele gëtt fir d'Gemengen- an d'Staatsgebaier, da kann een déi och op anere Plazen ëmsetzen. Do kann ee jo och eng Konventioun mat deene Reegelen ausschaffen, déi einfach mussen agehale ginn, och am Privé.

Grouss Restauranten oder Infrastrukture mat Säll fir Catering an/oder bei Parkanlagen oder soss flott Plazen, déi sech fir eng Hochzäit eegnen an déi eebe verschidde Krittäre missten erfëllen an déi och selbstverständlech vum Gemengerot festgehele géife ginn. An och déi Saach vun der Gratuitéit fir de Sall misst natierlech gewährleistet sinn.

Fir just einfach e puer Beispiller ze nennen, dass Der wësst, wat ech mengen: D'Stad Esch huet e wonnerschöne Gaalgebierg mat Infrastrukturen drop, déi hir awer net gehéieren, wou een awer kéint eng Hochzäit feieren. D'Stad Diddeleng huet de Parc Le'h. Idem! E ganz flotte Restaurant derbäi. Iechternach mat sengem Séi: och eng ganz flott Plaz, wou een eppes kéint feieren. Dann d'Stad Lëtzebuerg mat Restauranten, wou vill flott Parken derbäi sinn. Da Mondorf, Schuller a Wickreng souguer – fir der just nach e puer ze nennen – si Stied an Dierfer, déi esou Säll an Infrastrukturen hunn; Mamer och dann. Ech hu jo gesot: fir der e puer ze nennen.

Ech wëll elo net d'ganz Gemengen hei opzielen, mee et gëtt wierklech ganz vill flott Plazen. Déi sinn eebe

leider net an ëffentlecher Hand, mee et wär awer derwäert, fir kënnen do eng Hochzäit ze feieren, well eeben de Restaurant oder aner Facilitéite mat derbäi sinn.

An deen zweete Punkt ass den Avis. Wéi et an dem Avis vum Syvicol steet, fanne mir och, datt et eng Delegatioun kéint ginn, déi dës Mariagen oder Pacsen ofhält, ouni datt se am Schännerot au cas par cas mussen decidéieren, fir kënnen ze delegéieren. Dat wier eng Simplification administrative, déi Sënn géif maachen. D'Fro vun der Responsabilitéit an der Surveillance, déi vun der Inneministesch an deenen dofen zwee Punkten an der Kommissioun och opgeworf gouf, loosse mer net gëllen, well déi besteet jo och fir all déi aner Kéieren. Dat heescht, déi besteet och fir an de Gemengegebaier. An déi besteet och fir all déi aner Kéieren, wou géif delegéiert ginn.

Voilà! Mee mir stëmmen et mat. A mir fannen, et ass wierklech dee richtige Wee, an et ass wierklech un der Zäit, dat do ze maachen.

Villmools merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Madamm Cecchetti. An de leschten ageschriwwene Riedner ass den honorabelen Här Marc Goergen. Här Goergen, Dir hutt d'Wuert.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Dat heiten ass e ganz sënnavollt Gesetz, well et ass dee schéinste Moment vum Liewen. A fir déi meeschte Leit ass en eemoleg. Net fir jiddereen, mee fir déi meeschte Leit ass en eemoleg. An ech hu bei menger Hochzäit schonn ëmmer gefrot, firwat dat just am Gemengegebaier soll méiglech ginn. Do war keng Logik derhannert. An dofir ass déi Fuerderung vun eis Piraten, déi mer scho laang haten, dass dat soll opgemach ginn, ... Dass dat elo endlech a Realitéit ëmgesat ginn ass, dat gefält eis ganz gutt. Och wa mir eis natierlech, wéi ech an der Kommissioun scho gesot hunn, eng méi grouss Ouverture gewénst hätten, wéi elo just op d'Gemengegebaier.

Ech hunn, zum Beispill, mech bewosst net an der Kierch bestuet. An ech hat do deemools da just d'Wiel vum Gemengegebaier. Haut ass et jo esou, dass d'Koppel soll kënnen decidéieren tëscht de Gemengegebaier bezéiungsweis de Staatsgebaier herno. De Problem, dee mir awer do gesinn, wéi ech och schonn an der Kommissioun ugedeit hat, ass: Wann ech elo zum Beispill bei mir an der Gemeng kucken, do ass ee Restaurant, deen uewendriwwer e Raum vun der Gemeng huet. Dat heescht, dee fält elo ënner dat neit Gesetz an da wäert deen e rísege Konkurrenzvirdeel hu par rapport zu engem Hotel, deen och an der Gemeng ass, an elo ëmmer d'Hochzäitskoppelen hat.

Ben, déi kënne jo uewen an hirem Raum an ënnen am Restaurant dann net méi dee selwechte Service ubidden. Dat ass dann eigentlech eng deloyal Konkurrenz, déi hei geschaaft gëtt, well deen aneren op sengem Site, dee Locataire an engem Gemengegebaier ass, dee kann dann uewe säi Raum ubidden an huet dann direkt och d'Clientë fir de Restaurant.

Dofir hätte mir Piraten eis gewénst, dass een do eng gewëssen Ouverture mécht. Natierlech ëmmer mat de Bedenken, dass et soll public sinn. Mee ech mengen, dat ass an engem groussen Etablissement vu Restauranten oder Hotelle jo net onbedéngt de Problem.

Dat selwecht zielt fir Schëffer. Dat gouf an der Kommissioun schonn eng Kéier ugedeit. Et wär ganz schéin, wann ee sech kéint op der Musel op engem Schëff bestueden. Dat wär ganz flott. Mir Piraten hätten an där Optik dofir gären e bëssen eng Ouverture gehat.

(Interruption)

Jo, ech weess, et fält mer och elo grad an. Et ass eigentlech ganz piratesch, wann ech elo d'Schëff als Beispill geholl hunn. Ech hätt och kënnen e Park huelen oder aner flott Saachen. Mee ...

(Hilarité)

... natierlech. Dofir: ...

(Interruption)

Mir hoffen, et wäert do an noer Zäit oder mat der nächster Regierung nach eng weider Ouverture kommen. Mee natierlech stëmme mer dat haut mat, well dat wierklech dee schéine Moment, ech soen elo net méi schéinste Moment, dee schéine Moment vum Liewen, dee meeschtens eemoleg ass, nach eng Kéier opwäerte soll. A merci eeben dem Dan Biancalana fir dee gudde Rapport. Merci.

M. Sven Clement (Piraten) | Ganz gutt!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, Här Goergen.

D'Regierung huet d'Wuert. D'Madamm Inneministesch Taina Bofferding.

Prises de position du Gouvernement

Mme Taina Bofferding, Ministre de l'Intérieur | Här President, dat heiten ass u sech en effektiv kleng Projéit, awer e Projéit, dee ganz erfreesch ass a sécherlech ganz vill Leit dobause wäert glécklech maachen.

Well mir erlaben – an dat ass jo elo schonn e puermol gesot ginn –, deen awer praktesch schéinsten Dag vun enger Koppel nach méi schéin ze maachen, andeems mer eeben hinnen assuréiere kënnen, dass en no hiren individuelle Wënsch beschtméiglech kann organiséiert ginn.

Mir äntwere mat dësem Projéit net nëmmen op de Wonsch vun enger Gesellschaft, déi sech ëmmer erëm weider verännert, mee och op de Wonsch vu Gemengen. Dat wëll ech och eng Kéier ganz kloer soen. Et sinn nämlech Gemengen u mech erugetrueden, déi sech grad hei méi Flexibilitéit wënschen an och gäre méi Fräiraum hätten, fir déi zivill Zeremonie betreffend d'Bestietnis an de Pacs kënnen ze organiséieren.

Ech ginn Iech hei just d'Beispill vun der Gemeng Fréiseng. Do war ech virun annerhallwem Joer beim éischte Spuetestéch vun hirer neier Gemeng. A si hu mol keen Hochzäitssall méi virgesinn, well se eebe vun dësem Projéit de loi Kenntnis haten a se drop waarden, dass dat heite gestëmmt gëtt, well se eng ganz aner Plaz en vue hunn. Et ass och eng ganz schéin Plaz, déi se erausgesicht hunn, déi och hei an d'Kritikäre fält, fir an Zukunft kënnen do eebe Bestietnisser a Pacsen ze organiséieren.

Dir gesitt also, dass och eng Demande ganz konkret vum Terrain ass.

Bis haut hu mer 37 Gemengen, déi op déi Dispositioun do zréckgräifen. Ech weess elo net vu wou déi 60 hierkommen. Et si vläicht 60 Gebaier, déi domadder gemengt sinn. Mee et sinn effektiv 37 Gemengen, déi haut dovunner profitéieren.

Et war e bëssen d'Diskussioun opkomm, och elo hei am Debat, an och an der Kommissioun, ob een do net nach kéint méi wäit goe respektiv wéi vill Flexibilitéit een de Gemenge sollt ginn, respektiv ass jo nach eng Kéier kuerz drop agange ginn, dass mer sollen oppassen, dass mer elo net de feierlechen Akt vum Bestietnis zu engem Folklor degradéieren.

Ben, laang Zäit – ech mengen, dat muss een och eng Kéier esou soen – war et hei am Land Tradition, dass

eng Koppel op d'Gemeng ënnerschreiw gaangen ass an dat u sech als e reng administrativen Akt gesinn huet. An déi eigentlech grouss Feier – ech denken elo un d'Fraen, déi dann emol de wäisse Rack unhunn – war meeschtens an der Kierch, wou da gefeiert ginn ass. Haut gesäit een, dass awer ëmmer méi Koppelen déi Zeremonie, dee Moment op der Gemeng, als hiren Haaptakt gesinn an deen och gäre wëlle sou festiv wéi méiglech feieren.

Et gëtt ëmmer méi Leit, an dat hunn och schonn e puer Riedner gesot, déi sech aus verschiddene Grënn net méi an der Kierch bestueden. A fir déi gëtt et net vill Alternativen. Mir gesinn, dass natierlech déi laizistesche Zeremonien ëmmer méi zouhuelen. Och op déi gräifen ëmmer méi Koppelen zréck. An trotzdeem, mengen ech, ass et och an eiser Verantwortung, eeben de Kader esou kënnen ze gestalten, dass d'Politik hei déi Flexibilitéit gëtt, dass dee feierlechen Akt op der Gemeng och hire Wënsch soll entspriechen.

Wann ee vun deene laizisteschen Zeremonien ausgeet, muss een och soen, dass déi jo net am Kader vun de Gemenge sinn. Déi si jo net ëffentlech. Déi hunn e Käschtpunkt. An ech mengen, och dat sollt eis awer alleguerten zum Nodenke bréngen, dass mer eeben hei an der Verantwortung sinn, alleguerten de Biergerinnen a Bierger déi selwecht Zeremonien, déi selwecht ëffentlech Services ze garantéieren, esou, dass hir Haaptzeremonie herno net soll vum Portmonni oder vun der Reliounsougeheieregkeet ofhängeg sinn.

An Zukunft steet et de Gemenge fräi, dann elo kënnen op déi heiten Dispositioun zréckzegräifen. Dat ass den éischte Choix, deen eng Gemeng muss treffen. Mir hoffen natierlech als Regierung, dass ganz vill Gemengen heivunner wäerte profitéieren. An dann ass et um Gemengerot, dee Moment déi verschide Plazen erauszesichen, wou si dann an Zukunft wëllen d'Bestietnis an de Pacs ofhalen.

Mir hu sechs Kritikäre fixéiert. De Rapportier huet déi schonn ausféierlech erkläert. Eebe grad fir ze garantéieren, dass et ëffentlech bleift, dass et accessibel bleift. Do war och d'Fro komm: Wéi ass dat fir Leit mat enger ageschränkter Mobilitéit? Dat ass doduerch garantéiert, well et muss dee Moment engem Service public affektéiert sinn. Dat heescht automatesch, dass d'Leit mussen Accès zu dëse Gebailechkeeten hunn. Och dorun hu mer geduecht, fir dat eeben och hei ofzedeecken.

Schwierig gesinn ech et awer, fir och elo Plaze mat eranzehuelen, déi elo an enger privater Propriétéit sinn. An do muss ech soen, sinn ech och e bëssen iwwerrascht, grad vun deene Lénken, dëst ze héieren, fir dat souzesoe kënnen outzesourcen. Well d'Bestietnis, de Pacs ass awer nach ëmmer en ëffentlechen Akt. A mir halen och un deem fest.

A wéi ech virdu gesot hunn: Déi laizistesche fräi Zeremonie si flott, mee déi muss ee sech och kënne leeschten. An ech mengen, mir si jo awer hei derfir, dass d'Gemenge staark opgestallt sinn an dass se och hei kënnen dee Service hire Biergerinnen a Bierger garantéieren an dass se eeben net an d'Situatioun kommen, dass et herno eng Fro vum Portmonni ass, fir kënnen eng schéin Zeremonie ze hunn. Ech mengen, dat ass eng Verantwortung vun eis alleguerten, dass d'Gemengen dat dee Moment esou fixéieren, gemääss eeben dem Prinzip vun der Autonomie communale, esou wéi si et fir néideg halen.

An ausserdeem, wann et och an enger privater Lokalitéit stattfënt, dann ass och do den Accès erëm net garantéiert. An Dir wësst jo och, dass een zu all Moment muss fräien Accès hunn, wann zum Beispill een Asproch op e Bestietnis huet. Och dat muss

garantéiert sinn. Un deem Prinzip hale mer jo och am Gesetz fest.

Voilà! Dat nach eng Kéier kuerz zum Kader. Wéi gesot, et ass eng Reform, wou mer wierklech op eng Demande souwuel vun de Gemenge wéi vun de Leit dobauss reagéieren. An ech hoffen, mir hoffen, dass vill Gemengen dovunner wäerten elo Gebrauch maachen a wierklech hei kënnen hire Biergerinnen a Bierger nach méi e schéine Service offréieren an eeben derfir suergen, dass dee flotten Dag dann nach méi flott ka ginn, mat allem ronderëm. An dann hoffen ech elo, dass dann Dir Dammen an Dir Hären Deputéiert einfach Jo sot.

Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

Plusieurs voix | Jo!

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools der Madamm Inneministesch Taina Bofferding. An de Relais fir d'Regierung iwwerhëlt elo d'Madamm Justizministesch Sam Tanson.

Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice | Jo. Also, Här President, léif Deputéiert, fir d'éischt e ganz grouse Merci un de Rapporteur Dan Biancalana. Ech sinn der Meenung, dass souwuel de Rapport komplett war wéi och d'Interventiounen vun den Deputéierten a vu menger Kolleegin Taina Bofferding. Duerfir wäert ech mech just deem ralliéieren, wat si elo grad gesot huet. An ech soen Iech Merci fir déi gutt Diskussioun.

M. Fernand Etgen, Président | Merci villmools, der Madamm Justizministesch. D'Diskussioun ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi ...

Une voix | Nee, Här President, et ass nach eng Parole après ministre.

M. Fernand Etgen, Président | Parole après ministre fir den Här Galles.

M. Paul Galles (CSV) | Merci villmools, Här President. Ech wollt just eng Fro stellen, well d'Madamm Inneministesch elo e puermol gesot huet, ... Ech hunn dat esou verstanen, wéi wa se wëilt soen, dass all déi net kierchlech Zeremonien automatesch laizistes sinn. Dat, fannen ech, ass net richtig. An dat wësse mir alleguerten. Do gëtt et ganz vill där fräi Trauungen, déi total neutral sinn an déi vu ganz ville Leit gehale ginn. Do gëtt et Schauspiller, déi esou Saachen halen. Do gëtt et Leit, déi esou Saache maachen, wat ech eng ganz flott Form fannen. Ech fannen, dat muss een awer och derbäi soen, dass déi Neutralitéit eebe grad dat Interessant ass an deenen doten Zeremonien, déi do ugebuede ginn.

Ech wollt dat just kloerstellen, well ech wëll net, dass et anescht iergendwéi verstane gëtt.

Merci villmools.

M. Fernand Etgen, Président | Merci, Här Galles. Ech ginn d'Wuert nach eng Kéier zréck un d'Madamm Ministesch.

Mme Taina Bofferding, Ministre de l'Intérieur | Ech mengen, do si mer eis komplett eens, well ech hunn näischt aneres behaupt. Ech mengen, wat wichteg ass, dat ass, dass mer eebe mat deem Gesetz hei de Leit méi Méiglechkeeten ginn an dass mer eeben eng flott Feier nach méi flott kënnen maachen. A jidderee soll sech dann eeben déi Form eraussichen, wéi en am léifste gär wëllt bestuet ginn.

M. Fernand Etgen, Président | Merci fir déi Prezisioun.

Da kënnen mer elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7886 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 7886⁶.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7886 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir kommen elo zu de Votes par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

An de Projet de loi ass mat 57 Jo-Stëmmen, kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentioun ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Claude Wiseler) et Claude Wiseler ;

MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova (par Mme Josée Lorsché), M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary (par Mme Djuna Bernard), M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

6. Heure d'actualité du groupe politique CSV au sujet des transports publics dans les régions rurales du Grand-Duché

D'Chamber féiert haut de Mëtten eng Aktualitéitsstonn iwwert den ëffentlechen Transport am ländleche Raum, déi d'CSV-Fraktioun ugefrot huet. An ech géif direkt d'Wuert ginn un den honorabelen Här Aly Kaes als Vertrieeder vun der CSV-Fraktioun. Här Kaes, Dir hutt d'Wuert.

Exposé

M. Aly Kaes (CSV) | Merci, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, 80 % vun eisem Trafick sinn hausgemaach. Dat sot de Mobilitéitsminister François Bausch den 22. Abrëll op senger Pressekonferenz zum Plan national de mobilité. An deem Kontext si mer och gewuer ginn, dass bis 2035 mat 40 % méi Trafick ze rechnen ass. Op 200 Säite gëtt elo analyséiert, gefuerdert a projezéiert, fir da feststellen, dass déi meeschte Verkéiersbeweegungen an oder tëschent den urbane Raim geschéien.

Am Groussen a Ganzen dréit de Plan national de mobilité ëm d'Ballungsgebidd mat hire Verkéiersproblemer a wéi déi kéinte geléist ginn.

Déi eigentlech Erausforderung, déi am PNM awer nëmme gesträift gëtt, ass awer den ëffentlechen Transport am ländleche Raum. A genau doriwwer wëll ech haut schwätzen. An och iwwert dat, wat

kuerzfristeg a konkret a puncto ëffentlechen Transport am ländleche Raum geplangt ass. An net eréischt fir an 10, 15 oder 20 Joer. Well mam demografesche Wuesstum vun eisem Land, ronn 12.000 zousätzlech Awunner all Joer, wissst och den Transportproblem ausserhalb vun de Ballungsgebidd.

Et geet hei ëm d'Fortbeweegung an ëm d'Fortbewegungsméiglechkeeten, déi een am ländleche Raum huet, wann een dann den Auto mol wëllt stoe loosse.

Op ville Plazen a fir vill Leit ass dat méi lichter gesot wéi gemaach. Déi jonk Leit aus dem Norden oder aus anere Regiounen gräfen zum Auto, fir an d'Schoul ze fueren oder op hir Léierplaz, well se mam Auto dacks zwee- bis dräimol esou séier op hirer Destinatioun si wéi mat Bus a mat Zuch.

A vill vun hinne mussen jo, jee nodeem wou se wunnen, duerch d'halleft Land fueren, well hir Ausbildung just op enger Plaz ugebuede gëtt. Zweek Beispiller heizou: Wie sech am Baufach wëllt ausbilde loosse, muss an de Lycée op Mamer. Wien e grénge respektiv e landwirtschaftleche Beruff wëllt léieren, muss an de Lycée technique agricole op Gilsdref. A mir wëssen alleguerten, dass et awer do keng Parkplaze fir Schüler gëtt. Meng Kolleegin a Kofraktiounspräsidentin Martine Hansen huet an diverse parlamentaresche Froen schonn op dese Mësstand ganz dacks higewisen.

Firwat gëtt eigentlech, Dir Dammen an Dir Hären, permanent verallgemengert an den Auto verdäiwelt? Firwat gëtt ëmmer mam Finger op déi Leit gewisen, déi mam Auto fueren? D'Fro, firwat d'Leit dat esou maachen, gëtt iwwerhaupt net gestallt.

Jo, mam Hauptstadbrëll op der Nues a geblent vum Tram gesäit een d'Realitéit vläicht iwwerhaupt net.

(*M. Mars Di Bartolomeo prend la présidence.*)

Vill Leit huelen den Auto, well dacks kee Bus fiert, well den Takt net stëmmt oder well d'Zäit, fir vum Bus op den Zuch ëmzeklappen, ze knapps ass, sou dass een all Dag de Risiko ageet, den Uschloss ze verpassen an domadder ze spéit an d'Schoul oder op d'Schaff kennt.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, zilorientéiert Léisunge fir déi méi dënn besidelt Regiounen vum Land kënnen zum Beispill Zoubrengerbusser, Querverbindungen op Garen oder op Haaptachse sinn, wou dann Expressbuslinien a Richtung vun de Ballungsgebidd geife fueren.

Doriwwer eraus wier och e flächendeckenden – an et ass emol driwwer nodeduecht ginn an der Vergaangenheet – Ausbau vun der Ruffbus-Iddi eng Méiglechkeet, fir de Leit vum Land daagsiwwer eng Transportméiglechkeet ze ginn – jo, et kann ee soe sur mesure, ouni dass de ganzen Dag permanent grouss Linnebusser fuere mussen.

A fir de Flux mam Auto a Richtung vun de Ballungsgebidd net weider an d'Luucht goen ze loosse, missen op strateegesch sënnavolle Plaze wéi Garen oder gréissere Bus-Arrête, déi zum groussen Deel schonn zanter Joren identifizéiert sinn, schnellstméiglech Park&Ridë geschafe ginn.

Mee ech muss Iech ganz éierlech soen: Ech sinn an deem Punkt absolut d'accord mam Mobilitéitsminister François Bausch, dass Park&Ride-Strategie a sech och just eng Tëscheleisung ass, well et eigentlech net vill Sënn oder kee Sënn mécht, wann do Honnerten Autoen all Dag zwoelf Stonnen a méi onbenotzt ganz einfach an der Landschaft stinn.

Wat muss also d'Zil vun eiser Regierung sinn? D'Zil muss et sinn, dass d'Leit op d'mannst een Auto